

Errata till Strandberg M. "Läxor om och för kulturell mångfald med föräldrars livserfarenheter som resurs – några kritiska aspekter".

Följande författares titlar saknar kursivering bland referenser på sid 75-83: Björndal; Bouakaz; Bunar; Cooper (1989); de los Reyes & Mulinari; Denscombe; Eriksson, Eriksson Baaz & Thörn; Eriksson & Lindberg; Gipps; Granstedt; Gruber; Gu & Kristoffersson; Hellsten; Lahdenperä (1997); Lindberg; Lindell; Lindqvist; Lorentz; Pérez; Runfors (1993); Runfors (2003); Sawyer & Kamali; Stigler & Hiebert; Strandberg; Tiller; Wertsch; Skolverket (1996). Dessa författares titlar saknar kursivering på sid 142 – 146 Aas; Eriksson; Hellsten; Kryger & Ravn; OECD -; Stigler & Hiebert; Vallberg Roth.

Texten nedan ska ersätta motsvarande kapitel i Artikel D på sid 162 -163.

Sammanfattning och diskussion

I den här studien har uppgifter om andelen modersmålsberättigande elever och föräldrars utbildningsnivå sammanförts med formuleringar i skolplanerna i ett specifikt urval av kommuner. Medan tidigare studier (RFSL 2005; Lärarnas Riksförbund 2009) har använt sig av kvantitativ innehållsanalys av skolplaner har denna studie istället baserats på kvalitativ innehållsanalys och därmed kunnat påvisa en variation i *hur* kulturell mångfald tar form i skolplanerna då analysarbetet dessutom kompletterats med en jämförelse av den kommunala kontexten med skolplanernas innehåll. Därigenom har ytterligare aspekter av skolplanerna kunnat belysas.

Skolplanerna skiljde sig åt vad det gällde utseende, omfång, syfte och innehåll vilket överensstämmer med RFSL:s och Lärarnas Riksförbunds studier. Av resultatet att döma finns det ingen tydlig relation mellan vilken politisk majoritet som leder kommunstyrelsen och förekomsten av mångfald i skolplanerna. Ett undantag är möjligen att de fem kommuner som använde mångfald inte i samband med kultur utan för att beskriva valmöjligheter mellan olika skolor och skolformer samtliga var borgerligt styrda.

Pajala och Övertorneå som båda har hög andel elever med rätt att läsa modersmål nämner inte mångfald men framhåller modersmålets betydelse¹. Varför kommunalfullmäktige i dessa kommuner inte prioriterade mångfald i skolplanerna är oklart men det kan framstå som att mångfald inte associerades med de samisk - och miänkielitalande minoriteterna i dessa kommuner.

Resultatet visar att kulturell mångfald inte framhölls som ett prioriterat innehåll i kommuner där det fanns få flerspråkiga elever. Av Läroplanen för grundskolan (Lgr 11) framgår att skolans uppdrag innebär "att utveckla förståelse för den kulturella mångfalden inom landet" (Skolverket 2011:10). En sådan skrivning gäller inte enbart elever i kommuner med hög andel flerspråkiga elever med utländsk bakgrund utan alla elever i hela landet.

Resultatet indikerar att kulturell mångfald blev ett innehåll som lyftes fram i fyra kommuner där det fanns en påfallande hög andel elever med utländsk bakgrund. Skolkommitténs (SOU 1996:143) förhoppning om att den mångkulturella undervisningen skulle spridas över landet gav inget avtryck i de övriga skolplanerna som ingick i studien. Varför visionen om den kulturella mångfalden som något värdefullt och eftersträvansvärt endast hörsammades av ett fåtal kommuner ligger bortom studiens syfte.

Skolplanernas betydelse minskade successivt samtidigt som kritik riktades mot planrationaliteten d.v.s. att planering skulle öka kvaliteten i verksamheten (Quennerstedt 2006). En orsak till det minskade inflytandet var att de kommunala skolpolitikerna var ointresserade av att följa upp skolplanerna på skolnivån. Kravet på att varje kommun ska ha en skolplan togs bort från skollagen med motiveringen att skolplanen var ett diffust dokument och att det inte finns något behov av dokument som upprepar statliga styrdokument (Thelander 2012).

Avslutningsvis kan jag konstatera att det behövs utvecklingsarbete och didaktisk forskning för att skapa undervisning som erbjuder alla elever i landet, oavsett var de bor, möjligheter att utveckla förståelse för den kulturella mångfalden inom landet.

¹ Uppgifter från Haparanda (s) och Kiruna (s) visar en delvis annan bild. De två tillhör inte de tio kommuner med högst andel modersmålsberättigade elever, men de ligger högt över riksgenomsnittet vad det gäller andelen elever med rätt att läsa modersmål (finska, meänkieli och samiska). Kommunerna lyfter fram betydelsen av att öka medvetenheten om den kulturella mångfalden (Kiruna) och att olikheter och mångfald ska ses som en tillgång (Haparanda).